

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 146

Maribor, četrtek 2. julija 1931

»JUTRA«

Čitaj razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Vredn. mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ostra papeževa nota

PAPEŽ ZAHTEVA OD ITALIJANSKE VLADE PREKLIC RAZPUSTA KATOLIŠKIH ORGANIZACIJ IN VRNITEV ZAPLENJENIH ARHIVOV. — ZA PASTIRSKI LIST JUGOSLOVASKIH ŠKOFOV PAPEŽ NI ODGOVOREN.

RIM, 2. julija. Včeraj popoldne je papeški nuncij pri Kvirinalu izročil ministru za zunanje zadeve Grandiju odgovor Vatikana na zadnjo noto italijanske vlade, v kateri je Mussolini izjavil, da je pripravljen obnoviti pogajanja s kurijo za razčiščenje še odprtih spornih vprašanj. Vatikanska nota vsebuje med drugim odločno zahtevo, da se preklic prepoved katoliških organizacij, da se vrnejo zaplenjeni arhivi in da se poravnajo škoda, napravljena povodom fašističnih demonstracij.

Vatikanska nota poudarja, da ne gre za osebno zadoščenje za Sv. Očeta, ampak za načelno razčiščenje ce-

lega kompleksa vprašanj. Nota zahteva, da se predložijo dokumenti, na podlagi katerih je italijanska vlada mogla obdolžiti katoliške organizacije protidržavne akcije.

Končno izreka nota zadovoljstvo, da je na obeh straneh želja po obnovi pogajanj. Vendar so pogajanja mogoča šele, ko bodo v noti izražene zahteve izpolnjene.

Glede protesta italijanske vlade proti pastirskemu pismu jugoslovanskih škofov, poudarja nota predvsem, da Vatikan ni zanje odgovoren. Določbe lateranske pogodbe predvidevajo samo zaščito katoliške cerkve v kraljevini Italiji.

Načrt španske ustave

VOLITEV PREDSEDNIKA REPUBLIKE. — PRAVICE POSLANSKE ZBORNICE. — UKINITEV PLEMSTVA.

MADRID, 2. julija. Komisija za sestavo nove španske republikanske ustave je doврšila svoje delo. Načrt predvideva unitaristični značaj španske republike. Predsednik republike bo voljen na šest let. Volila ga bo velika narodna skupščina, sestavljena iz 466 članov poslanske zbornice in 260 senatorjev. Predsednik mora postati vsak Španec, ki je star nad 40 let in ki uživa vse državljanske pravice. Edina izjema so visoki cerkveni dostojanstveniki in člani bivših dinastij. V slučaju smrti predsednika republike ga nadomešča do novih volitev podpredsednik republike.

Vse državne izdatke mora odobriti poslanska zbornica v proračunu, ki mora biti odobren najkasneje do 1. oktobra. Predstavnik suverena naroda sta združena poslanska zbornica

in senat, ki morata odobriti z večino glasov vse zakone, da stopijo v veljavo.

S proglasitvijo nove ustave se ukinejo vsi plemiški naslovi ter uvedena najširša svoboda vesti, govora in tiska. Uvede se enoten obvezni ljudskošolski pouk. Aktivno volilno pravico imajo vsi španski državljani moškega in ženskega spola, ki so doврšili 23. leto.

MADRID, 2. julija. Po zadnjih vestih je gotovo, da so danes v Španiji socialisti najmočnejša stranka (30 mandatov). Njim sledi skupina radikalov pod vodstvom notranjega ministra Lerouxa (100 mandatov). Tretja najmočnejša skupina pa so liberalni republikanci, zbrani okoli ministrskega predsednika Alcala Zamore.

„Düsseldorfski vampir“ usmrčen

KÖLN, 2. julija. Düsseldorfski morilec Peter Kürten je bil davi ob 6. na dvorišču državne jetnišnice usmrčen s giljotino. Prepeljali so ga iz kaznilnice v Picheldorf. Prisostvovalo je le nekaj oseb, občinstvo ni bilo pripuščeno, niti novinarji. Kürten, ki so mu kasno sinoči sporočili, da bo kaznen danes izvršen, je prebedel vso noč mirno v družbi več duhovnikov. Pisal je tudi več pisem sorodnikom, v katerih obžaluje zločine in prosi, naj mu odpuste. Ko ga je višji dr-

žavni tožilec tik pred smrtjo še vprašal, ali ima kaj povedati, je dejal s trdnim glasom »ne!« in stopil brez oklevanja pod giljotino.

V manj ko 9 dneh krog sveta.

NEW-YORK, 2. julija. Letalca Post in Gatty sta po letu okrog zemlje v manj ko 9 dneh včeraj ob 7.48 srečno pristala v Newyorku. Mnogotisočglava množica je prirejala junakoma dneva burne ovacije. Letalca sta bila tako izčrpana, da Gatty sploh ni mogel niti spregovoriti in so ga morali dvigniti iz aparata. Polet je trajal 8 dni, 15 ur in 51 minut.

ne roke napram Nemčiji za bodočnost ter so izrečno zahtevali, da naj bo obnovljena pogodba med Nemčijo in Rusijo takega značaja, da jo je po preteku gotovega roka lahko sleherni dan odpovedati.

Tega se tudi dobro zavedajo nemški nacionalci, ki so zadnja leta kljub svojemu prirojenemu sovraštvu proti Rusiji neprestano zahtevali od nemške vlade, naj okrepi zveze s sovjeti. Zaradi tega sedaj ostro napadajo zunanjo ministra dr. Curtiusa in mu očita, da se je dal izigrati od pariške diplomacije

ter prekrizanih rok gledal, kako se sporazumevali na nemški račun Francozi in Rusi. Posebno hudi so narodni socialisti, ki še vedno sanjajo o tem, da bodo nekoč marširale združene nemške in sovjetske vojske proti Parizu, kakor so že nekoč proti Napoleonu. Razvoj dogodkov pa kaže, da se Hitlerjevi v tem oziru prav tako varajo, kakor so se prevarali v nadi, da bodo še tekom tekočega leta neomejeno zavladali nad Nemčijo ter pahnili ne samo nemški narod, nego vso Evropo v novo brezizgledno katastrofalno vojno.

Letalo, ki je napravilo to pot, je intaktno. Predsednik Hoover bo oba drzna letalca sprejel danes v Beli hiši.

Razstava ročnih in risarskih del na osnovni šoli v Rušah

Na Vidov dan je zaključila osnovna šola v Rušah šolsko leto z uspešnim slavljenjem ter v okusno prirejeni razstavi položila račun svojega udejstvovanja, truda, marljivosti in znanja.

V šolski sobi po učni stopnji razvrščeni risarski izdelki izpričujejo lepo razvojno linijo zamisli in rastoče spretnosti ter očitno kažejo, da se je učenec v pravem duhu sodobnih risarskih stremeljenj navedlo k točnemu opazovanju, samodelavni izvršitvi kompozicije in njeni okusni in zaokroženi dovršitvi. Otroci ljubi barvitost: vsi izdelki so izvršeni ali z barvnimi kredami ali v akvarelu in zadivijo po svoji presenetljivi skladnosti gledalca. Objekti risb so v prostoru ugodno razporejeni, vse risbe se odlikujejo po skrbni izdelavi, snagi in okusni opremlitvi.

Učenci so si nalepili z zanimivimi vzorci mape pa risbe in zvezke ter v številnih izdelkih pokazali, da zelo spretno obvladajo to stroko, ki nudi pouku toliko prijetne premenjave in srčnega veselja.

Barvani lonci prikazujejo narodne vzorce in so vseskozi tako prikupljivo opremljeni, da bodo našli mnogo odjemalcev.

Kar pa najbolj preseneča, so divno izvršena ročna dela učenk. Na take stvari je šola lahko v resnici ponosna. V smiselno neoporekljivi razporedbi prikazujejo ves niz raznih šivalnih tehnik v stopnjevanju izdelavi. Višji razredi so si pa kar smelo priredili inpozantne narodne kroje, okrašene s pestrimi narodnimi vzorci.

Nižja in srednja stopnja zelo spretno uporablja kvačkanje in pletenje za izdelavo praktičnih del kot brisač, čepic, ogrinjal, nogavic itd.

Nižja stopnja pa kar vzorno podaja vzorenje prtičev, blazin, robčkov, zastorov in raznega okusnega perila. Vse je najskrbneje izdelano in kar presenetljivo dobro zamišljeno za praktično uporabo. Tako bodo učence prinesle v življenje poglabljeno strokovno znanje, doврšeno spretnost v tehniki in zamisli ter predvsem obilico ljubezni in spoštovanja do dela, ki terja baš od žene kar največ požrtvovalne udanosti.

Razstavljene narodne noše, ki zadovoljujejo tudi razvajeno oko, jasno izpričujejo vso neverjetno požrtvovalnost učitelja, ki so položile toliko truda in ljubezni v to stroko. Videli smo poleg narodnih noš preproste oblekice iz cenega kotuna za vsak dan, ki so si je učenke same prikožile in sešile. To se res pravi delati iz življenja za življenje in si pridobivati resnične zasluge za svoje delovanje.

Ko čestitamo šoli na tem res odličnem uspehu, želimo vsemu požrtvovalnemu učitelstvu srečo one uvidenosti in zahvale, ki gre tolikemu trudu, požrtvovalni udanosti svojemu poklicu in nesebični ljubezni do mladeži, za njen srečen napredek in procvit.

Navaj krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migrena, otožnost, nespanje odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo da služi »Franz Josefova« voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljšim uspehom »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Rusko-nemški odnošaji

Pretekli teden je bila nekaj dni pred potekom obnovljena takozvana berlinska pogodba, ki ureja odnošaje med Berlinom in Moskvo. Duševna očeta te pogodbe sta bila pokojni Stresemann in pa sovjetski poslanik Krestinski. Pogodba je pomenila za Nemčijo omogočenje sodelovanja tudi z zapadom ter prekinitve tradicije rapalske pogodbe, ki je vezala Berlin samo na Moskvo. Njena objava je vzbudila veliko senzacijo, ker predvideva posredovanje Nemčije med kapitalističnim zapadom in zboljševiziranimi vzhodom. Berlinska pogodba je morala prenesti v toku petletnega obstoja marsikatero težko preizkušnjo, in niso bili redki glasovi tako v Moskvi, kakor v Berlinu, naj se pogodba odpove in znova uredi odnošaji med obema državama.

24. junija podaljšana pogodba med Rusijo in Nemčijo odgovarja skoro povsem staremu tekstu berlinske pogodbe in ima samo nekaj neznatnih tehničnih korektur. Nova je samo določba, da je pogodba odpovedljiva na eno leto. Prva odpoved pa more stopiti v veljavo šele 1. julija 1933. To pomeni, da ste obe državi zopet malo zrahljali medsebojne zveze ter si izgovorili večjo akcijsko svobodo napram drugim državam. Nemčija ne polaga danes daleko več tiste politične važnosti na pogodbo z Rusijo, kakor jo je pred leti, ko je bila še povsem izolirana v evropskem koncertu. V tem oziru se je že tudi dokaj spremenilo naziranje vodstva nemške državne brambre, ki je polagalo veliko važnost na vojaško sodelovanje z Rusijo in pri tem spravilo ponovno oficijelno berlinsko zunanjo politiko v težak položaj. Precej je popustilo tudi zanimanje nemških gospodarskih krogov za sodelovanje s sovjetsko Rusijo, ker se je pokazalo, da je finansiranje dobav za sovjetke nadvse težko vprašanje, kljub državnim garancijam, in da so dobički kupcij zelo dvomljive vrednosti. Poleg tega pa se mora boriti nemško gospodarstvo v Rusiji z vso večjo konkurenco kapitalno močnejših angleških in ameriških skupin, ki so izrinile Nemce že od številnih dobrih poslov.

Na drugi strani pa je tudi položaj sovjetske Rusije danes v zunanje-političnem pogledu dokaj ugodnejši kot je bil leta 1926. Kljub vsem oviram se ji je posrečilo dobiti zopet tesnejše stike neposredno z zapadom in se vsaj malo osvoboditi škodljivega npliva vodstva III. in IV. internacionale. V tem oziru je vsekakor največji uspeh sovjetske diplomacije obnova pogajanj za rešitev vseh sporov med Moskvo in Parizom. Sovjetski ministri vedo dobro, da je v Evropi danes samo Francija v stanju nuditi jim večjo in uspešno finančno pomoč, pa tudi edino, ki ne ogrožati razvoja konsolidacije boljševiškega režima. V tem spoznanju so pristali na velike koncesije in ni izključeno, da bo na kak zadovoljiv način urejeno tudi vprašanje ruskih predvojnih dolgov, ki leži kot kamen spodtike na petu iz Moskve v Pariz. Zaradi tega na petu iz Moskve v Pariz. Zaradi tega so si hoteli tudi sovjeti ohraniti svobod-

Pri „Treh ribnikih“

Ljubka kotlina nad mestnim parkom v neposredni bližini Maribora, imenovana »Pri treh ribnikih«, je imela že od nekdaj veliko privlačno silo za meščane vseh slojev. V vsakem letnem času je nudila šetalcu s svojimi čari prav raznolika ugodja, bodisi da je v rani pomladi hodil občudovat vzbujajočo se res deviško naravo, bodisi da je bežal iz mestnega zatonlega zraka v prijeten hlad ob vročih poletnih dnevih in večerih, da so ga vabile jesenske krasote v tamošnje gozdove in gaje, ali pa da se je vdajal po zimi sportnemu udejstvovanju na ledeni gladini velikega ribnika, oziroma se sankal in smučal na položnih, ribnike obkrožajočih obronkih. Vse tam okoli je bilo v res naravnem, od moderne kulture neoblizanem stanju in je nebeški mir kalil le kak posamezen zaljubljeni parček, kak mirno šetajoči star penzionist, plaho se obnašajoči dijaček, ki je šolo »šprical«, ali pa kopica nebrzdanih otročaje. Širša publika se je »Treh ribnikov« med tednom ogibala, a so ob nedeljah oživele, saj je tam v okolici vse polno zatočišč za žejna grla, dobro znanih po protokolirani firmi »Pod vejov«.

Ko je pred leti mestna občina zgradila ob južnem velikem ribniku krasni paviljon, se je v početku zdelo, da bodo »Treh ribniki« zažareli v prometnem sijaju. Temu ni bilo tako. Par dni so pač privlačevali mladino drednotom podobni okorni čolni, pozimi strokovno manj gojeno drsališče, a je kmalu zopet zavladalo mrtvilo. Manjkala je tam oseba, ki bi se resno oprijela dela, vzbudila lepo dolinico in jo pretvorila v torišče najrazličnejših sportnih panog.

Vse to se nam sedaj obeta. Našel se je sportno vzgojen mož, ki ima trdno voljo, da nekaj vstvari. Pričetek je že tu. Staroverski drednoti so izginili in jih nadomestuje lepo število ličnih, lahkih čolničev, ki so po dnevi, osobito pa zvečer ob primerni električni razsvetljavi zelo »zaposleni«, Radio, dober gramofon, opremljen s štirimi zvočniki na verandi stavbe, prav pridno igra, v kratkem času se v paviljonu otvori točilnica za alko-

holne in brezalkoholne pijače, pripravljajo se otvoritev gostilne in, kar je najbolj zanimivo, spiritus agens zatrjuje, da noče »črez noč obogateti«; pametne cene se nam torej obetajo... Na verandi zgoraj zbijajo plesišče, na prostem, kakor na Bledu, Lidu, Monte Karlu... Five o'clock.

Toda vse to sportnika toliko ne zani-ma, saj je čolnarenje, ozir. veslanje, pri nas malo udomačeno in malo v modi. Pač pa gleda z nemalimi nadami v bodo-čo zimsko sezono drsalec, smučar in san-kač, ki mu kot prezaposlenemu meščanu ne bo možno poljubno posecati prilično oddaljenih pohorskih sportnih prilik, ki mu jih bodo pa v obilici nudili dnevno »Trie ribniki« in njih neposredna bližina. Ribnik sam bo kot drsališče skrbno ure-jen, razdeljen na dve ploskvi za izurjene drsalec in začetnike ter na tretjo daljšo ploskev, kjer se bo vadilo balinanje na ledu, znano na severu pod imenom »Eis-schiessen«. Pot na levi strani ribnika se preuredi v umetno, dobro zavarovano sankališče, ki se bo seveda skrbno ne-govalo, tamkajšnja severovzhodna po-bočja pa se bodo porabila kot smučišče, na katerem bo zgrajena umetna skakal-nica. Paviljonova spodnja veranda bo zaprta z okni in kurjena, tako, da pridejo tudi gledalci na svoj račun, na nasprot-nem bregu ribnika pa bo zgrajen pavil-jon, ki bo služil sportnikom za garderobo. Za letošnjo poletno sezono se pri-pravljajo razne veselice, močan odstotek vstopnine je namenjen narodnim društvom. Pripravlja se nadalje uvedba mo-dernega damskega sporta, ki gospoduje danes v Ameriki in Angliji, streljanje z lokom, in gradi se zložljiv splav, na ka-terem bodo stale tarče in se bodo vršile raznolike predstave. Gledalci bodo stali in sedeli amfiteatralno na ribnikovih bre-govih.

Torej velikopotezni načrti, sijajni obe-ti! Upajmo, da se uresničijo in da postane tako naš Maribor za eno krepko po-stojanko bogatejši kot privlačna sila za tujski promet. Na delo!

Slovanski skautski kongres v Pragi

25.000 taborečih v Kraljevski Obori (zve-rinaku) pri Pragi. — 15.000 skavtov se pokloni predsedniku Masaryku. — Dari-la jugoslovenske delegacije.

Takoj po prevratu so se skavti slo-vanskih držav združili v slovanskem skavtskem savezu, ki je stavil med dru-gim v program tudi skupno prireditev vseh včlanjenih držav. Kljub veliki de-lavnosti se je načrt šele v desetem letu uresničil. Letos se vrši prvi slovanski skavtski kongres v Pragi, na katerem so razen vseh slovanskih držav zastopane tudi mnoge druge, predvsem Anglije.

V Kraljevskih Oborah, uro hoda iz Prage, ob obali Vltave je prostorno ta-borišče, na katerem je našlo prostora 25.000 taborečih. Pestro življenje, sliko-vitost posameznih taborov, neverjetna snaga in skrajna disciplina zadivijo obis-kovalce, ki jih je dnevno na tisoče.

Na Vidov dan je korakalo 15.000 skav-tov iz taborišča v Prago, da se poklo-nijo prezidentu republike. Povorko je otvoril oddelek čeških častnih skavtov »Praga V.« pod vodstvom zaslužnega dolgoletnega pionirja A. Novaka. Sledi-lo je načelstvo, temu pa angleške skavt-ke. Za njimi so se vrstili Poljaki, Belgij-ci, Angleži, Škoti v narodnih nošah, za njimi Jugoslovani in Romuni ter podkar-patski skavti in končno nepregledne če-te čeških. Povorka je krenila po Vác-lávskem námesti, preko Narodnega in Masarykovega keja pred Hradčane.

Predsednik Masaryk je sprejel zastop-nike posameznih držav, med njimi na-čelnika čeških skavtov prof. Svojsika, predsednika poljskih vojvodo Grzyu-skega in vodjo jugoslovenske delegacije dr. Gligorijeveca. Predsednik republike je v toplih besedah pozdravil zbrane skavte in jim želel še mnogo uspehov pri njihovem plodovitem delu.

Po končani slavnosti so Jugoslovani izročili prezidentu model spomenika, ki je v Kragujevcu postavljen v čast če-škemu legionarju, ki je tam padel v bo-

jih za osvobodjenje. Model je ročno delo skavtov iz Kragujevca. Istočasno so iz-ročili g. prezidentu delo beogradskega univ. prof. Čerovića »Naše Pobede«, ki opisuje borbe za osvobodjenje in ujedi-njenje vseh južnih Slovanov od 1912 do 1918.

Po poklonitvi so se skavti podali zo-pet v taborišče, po celi poti živahno po-zdravljeni od občinstva, ki jim je pri-re-jalo burne ovacije.

Iz naših šol

Na državni trgovski akademiji v Mari-boru

Je bilo v minulem šolskem letu v 4 let-nikih 73 učencev in 72 učenk, skupaj 145, od teh 141 Jugoslovanov, 1 Čeh in 3 Nemci. Z odliko sta izdelala 2, 1 s prav dobrim uspehom, z dobrim uspe-hom 47, z zadostnim 27; popravni izpit jih ima 39, zaostalo jih je 11, 2 sta iz-gubila pravico do nadaljnjega šolanja, 2 sta ostala neocenjena.

Na državnem moškem učiteljsku v Ma-riboru

Je bilo v minulem šolskem letu (kon-cem leta) 216 dijakov, od teh 213 Jugo-slovanov in 3 Čehoslovaki. Zanimivo je, da je bilo med njimi 11 evangeličanov iz Prekmurja. Z odliko jih je izdelalo 13, s prav dobrim uspehom 101, z dobrim 95, popravni izpit jih ima 5, padel ni no-beden.

II. državna dekliška narodna šola

Je imela v šolskem letu 1930-31 v 11 razredih 446 učenk. Z odličnim uspehom je dovršilo razred 49 učenk, s prav do-brim 154 in z dobrim 197. Neredovane so 3 učenske, nesposobnih je 43, to je 9%.

Diplomiral

Je z odličnim uspehom na tehniški višo-ki šoli v Pragi za inženjerja agrikulturne Mariborčan Rudolf Turk, rodом iz Tr-sta. Čestitamo!

Mariborski in dnevi drobiš

Smrtna kosa.

V splošni bolnici sta umrla 25letni ko-larski pomočnik Uriš Jožef in 20letni hlapec Kolarič Ivan.

Iz gledališča.

Ponovno se naprošajo p. t. abonenti, da čim prej poravnajo letošnji abonma.

Ciril-Metodova slavnost na Boču.

Sokolsko društvo Selnica ob Dravi priredi v soboto, dne 4. t. m. Ciril-Me-todovo slavnost na Rotovem hribčku na Boču, odkoder je krasen razgled na Ma-ribor, Slov. Gorice, dravsko in ptujsko po-lje in daleč tja na naš tužni Korotan. Ob 6. zvečer odhod iz Selnice, ob 8. pre-davanje o prvih slov. blagovestnikih, Ci-rilu in Metodu, ob 9. zažiganje kresa in raket, streljanje s topiči in prepevanje narodnih pesmi. Pridite vsi, ki se za-vedate važnosti tega dne, ko bo na našem Kozjaku zaplapolal prvič kres v čast prvim slov. apostolom. Otroci imajo do-stop samo v spremstvu staršev.

Planinske veselice na Boču.

ki se vrši v nedeljo, dne 5. julija, se udeležijo tudi mariborski planinci. Od-hod z jutranjim vlakom v nedeljo ob 5.30. povratek zvečer. Vožnja tja in nazaj Din 25.—. Vabimo vse prijate-lje prirode, da se tega izleta udeleži-jo v obilnem številu. Prijave spreie-ma do sobote popoldne pisarna Pu-tnika. — ZSO—SPD.

Kres pri Sv. Pankraciju na Kobanskem.

Vrli oddelek fin. kontrole v Remš-niku in tamošnji zavedni domačini bodo v soboto 4. t. m. zvečer prižgali velik kres ob sviranju domače god-be, petju in raketah pri Sv. Pankraci-ju. O tem obvešča klub »Meja« vse svoje člane in planince. — Z d r a v o!

Mejaši!

V nedeljo 5. t. m. vsi Mejaši v Št. Ilj na sokolsko prireditev tamkajšne-ga vrlega Sokola. Odložite druge na-meravane izlete za pozneje. Zdravo!

Vojaštvo bo kupovalo hrano pri kmetih.

Opozarjamo, da bodo letos vojaške nabavljalne komisije neposredno kupovale pri kmetih krmo in steljo kot oves, ječmen, seno in slamo, pozneje po žetvi pa tudi pšenico. Z nakupovanjem se bo pričelo takoj po košnji odnosno žetvi. Na ta način hoče naša vojska izključiti od svojih dobav vse posredovalce ter omogočiti, da ji neposredno prodajo svoje pridelke. Vsa podrobna poasnila nudijo posamezne orožniške postaje.

Zdravljenje vojnih invalidov v Dolenj-skih Toplicah.

Dne 7. julija se prične zdravljenje voj-nih invalidov v Toplicah pri Novem me-stu za vse upravičene invalide in ozem-lja Dravske banovine. Pravico do brez-plaćnega zdravljenja imajo po invalid-skem zakonu vsi vojni invalidi, ki so po mnenju uradnega zdravnika takega zdravljenja potrebni. Vsa potrebna po-jasnila dobe invalidi pri sreskih in mest-nih načelstvih.

»Kolo jugoslovanskih sester« v Maren-bergu

priredi dne 5. julija ob 4. popoldne vrtno veselico s plesom na vrtu g. Fr. Bru-dermana v Marenbergu. Ker je čisti do-biček namenjen siromašni deci, prosí društvo obilne udeležbe.

Obsojeni župnik radi pridig proti Sokol-stvu.

Pred novomeškim okrožnim sodiščem se je vršila razprava proti župniku in duhovnemu svetniku Perku Ivanu iz Šmarjete, ker je 15. in 22. febr. t. l. go-voril pri pridigi, da ni združljivo biti So-kol in obenem dober rimokatoličan. Ob-toženec se je v obširnem obrabnem spi-su zagovarjal, da je omenjene dni go-voril samo toliko o Sokolstvu, kolikor je to omenjeno v izjavi jugoslovenskega episkopata iz leta 1921 o razmerju ka-toliške cerkve do Sokola. Dalje je pre-čital tudi znano poslanico dr. Srebrnič-a o Tyršu. Zaslisane priče državnega to-žitelstva pa so v polni meri potrdile v obtožnici inkriminirane besede župnika Perka Ivana proti Sokolstvu, nakar je sodni dvor po dvehurni razpravi izrekel sodbo, da je obtoženi izrekel pod obtož-bo stavljene besede ter ga obsodil na 1200 Din denarne kazni.

Razprava proti 43 mariborskim mesar-jem,

ki jih je obtožil državni tožilec radi na-vijanja cen, bo 14. t. m. pred okrožnim sodiščem.

Čast mrtvim!

Z v včerajšnji številki pod tem naslo-vom objavljeno notico nisem v nikakr-šni zvezi in tudi ne zbiram ostaline po-kojnega Poldeta Modica. — Radivoj Re-har.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš.

Ker je 31. maja bila udeležba na zbo-rovanju nezadostna, se vrši občni zbor v nedeljo, dne 5. julija. Kraj, čas začetka in spored so isti.

Jadranaši!

Za dne 5. t. m. napovedani izlet na Fohorje se odloži za pozneje. Namesto tega bo izlet v Št. Ilj k sokolski slavno-sti. — Odhor.

Cetrtek

Peter

William Willardy

kralj čarov

Velika

kavarna

Krajevni odbor Rdečega križa v Krčevini je že enkrat opozoril javnost na zabavni večer z godbo, petjem, plesom i. dr. v Soboto 4. julija ob 20. uri v gostilni Kli-ček pri Treh ribnikih. Danes naznanja odbor p. n. občinstvu, da bo to prav pri-jeten večer, ker bo godel priznani Rich-terjev kvartet in bo potemtakem vsak gost že z ozirom na godbo povsem za-dovoljen. Mladina bo seveda imela pri-liko, da se napleše po mili volji. Ker ima prireditev dobrodelni namen in se bo čiš-ti dobiček porabil za božičnico ubogim šolarjem, zato pričakuje odbor uvaževa-nje in vabi najvljudneje na mnogobroj-ni poset.

Radi prevare

je bil aretiran Anton Z., ker je prodal za 50 Din poročni prstan iz med neke-mu prijatelju in mu pri tem zadržal, da je prstan zlat. — Sličnega tička so izse-dili v zaporih okrožnega sodišča, ki je imel na vesti samo še večjo in drznej-šo prevaro. Je to neki Franc P. iz Ma-renberga, ki si je prisvojil na zvijačen način sodni odlok o izplačilu neke ded-ščine na ime znanega posestnika Leo-polda P. iz Marenberga. S tem odlokom je odšel v neki mariborski denarni za-vod in dvignil okoli 1000 dinarjev. Nie-govi prevari so prišli na sled, ko je pri-šel dvigniti denar pravi lastnik. Drznil prevarant je baš sedel v zaporih okrož-nega sodišča, kjer mora presedeti neko kazen, ter bo sedaj še za del časa pre-skrbljen z ričetom.

Aretirani

so bili C. Leopoldina zaradi razgrajanja in pretepanja, B. Marija zaradi pijanosti in pa 26letni delavec Franc R., ki ga za-sleduje orožništvo iz Rač zaradi bogo-kletstva, orožništvo iz Hrastnika pa za-radi tatvine.

Tatvine koles

so poleg razgrajanj najbolj pogosti pri-a-met policijske kronike. Tatovi koles pa so pričeli krasti svoj plen celo v zakle-njenih prostorih. Tak slučaj se je zgo-dil v Narodnem domu, kjer je neznan zlikovec vlomil s ponarejenim ključem v prostore »Češkega kluba« in odpeljal s seboj 1800 dinarjev vredno dvokolo, last dijaka Viktorja Drča. — Izpred Glavne pošte pa je odpeljal kolesarski tat Boškovič Djordju čisto novo kolo znamke »Neuman-Germania«, vredno 3500 Din. Kolo ima številko 1.183.850. V zvezi s kolesarskimi tatvinami je are-tirala policija delavca Jožefa H., pri ka-terem so našli kolo, ki je bilo nedavno ukradeno Žižku Maksu. Aretirani Jožef H. se izgovarja, da mu je kolo podaril neki neznani pijani možak, ko je šel ne-kega večera proti domu.

Nezgode pri delu.

Ambulanca reševalne postaje je nudi-la prvo pomoč sledečim ponesrečencem, ki so bili odpremljeni v domačo nego: Knjigovez Ivan Huber iz Nove vasi je padel s kolesa ter si pri tem poškodoval desno roko. Čevlarski pomočnik 23letni Leopold Flis, nastavljenec tvrdke Kosta Vukašinovič, si je pri delu s šilom pre-bodel levi laket. — Pri stavbi OUZD v Sodni ulici zaposleni zidar, 29letni Ivan Vincekovič iz Limbuša si je med de-lom poškodoval desni podlaket.

Sport

Zaključek mednarodnih rokoborbo

Seyer zmagovalec, Poljak Olzowsky drugi.

Interesantna prireditve, ki je skoro mesec dni tvorila razvedrilo sportnemu občinstvu Maribora, je včeraj nadvse dostojno končala. Zanimanje občinstva je bilo ogromno, prostorna veranda pivovarne »Union« je bila zasedena do zadnjega kotička. V borbi za 3. oziroma 4. mesto sta burno pozdravljena nastopila Bolgar Belič in Saksonec Frank. Oba sta pokazala svoje visoko znanje in rutino; borba je bila ena med najlepšimi. V 34. minuti je Belič bliskovito izrazil napako svojega nasprotnika in ga položil na lopatice.

Po odmoru sta se srečala v odločilnem boju za 1. mesto oba dotlej še nepremagana atleta Orzowsky (Poljska) in Sayer (Južna Afrika). Prvo kolo je končalo v obojestranskem opazovanju slabih strani nasprotnika. Nato pa je nastala težka, ostra borba; ogromno moč Poljaka je pariral jekleni zamorec s svojo silno okretnostjo; bilo je več kočljivih situacij za oba. Občinstva se je vidno polasčala nervoza; sklepane so se stave, toda šele 6. runda je prinesla odločitev. Tomyju se je posrečil nevaren prijem in v 55. minuti je Poljak ležal nemotno na hrbtu. Po proglasitvi zmagovalca je zaorilo navdušeno odobravanje obema atletoma. Prijatelji Orzowskega, ki si je s svojo mirno in fair borbo že prvi dan osvojil občinstvo, so istemu izročili lepo cvetje in lovorov venec s trakovi v državnih barvah. Ginjen se je zahvaljeval s solznimi očmi za izraženo mu simpatije. Tomy pa je skakal od veselja nad svojo srečno zmago.

V imenu prireditelja ISSK Maribora je sodnik in vodja prireditve g. Bergant Evgen razglasil rezultate in razdelil zmagovalcem razpisana darila:

1. Tom Sayer (Južna Afrika) Din 4.000.-
 2. Franc Olzowsky (Poljska) „ 3.000.-
 3. Boris Belič (Bolgarska) „ 2.000.-
 4. Fric Frank (Saksonska) „ 1.000.-
- Atleti so tekom noči odpotovali na svoje nove angažmane po nove lovorike.

Gradjanski v Mariboru!

Po dolgem času bo gostoval v Mariboru zopet klub, ki uživa najboljši sloves v državi, I. Hrvatski Sportski klub Gradjanski.

V moštvo Gradjanskega igrajo nogometaši, ki so povečini že nastopali v jugoslovanski reprezentanci. Kdo ne pozna orjaškega Mihelčiča, ki s svojimi briljantnimi paradami zadivi še tako razvajene gledalce? Mogočna opora mu je levi branilec Raiković, ki razpolaga s silnim startom in efektnim odbojnim udarcem. Duša moštva pa je mali srednji krilec Pikić, ki je tehnično na višku; njegova igra je izredno rafinirana in zmede najbolj rutiniranega nasprotnika. Glavna moč napada sta obe krili Stanković in Kokotović. Prvi je nevaren radi svoje hitrosti, prodornosti in silnega strela na gol, drugi pa je igralec visoke tehnične kvalitete. Moštvo goji oster kombinacijsko prodorni nogomet in zna izrabiti vsako najmanjšo priliko, ki se mu nudi. Trenutno je »Gradjanski« v odlični formi in vodi v državnem prvenstvu z 10 točkami.

Občinstvo lahko dobi vstopnice že v predprodaji. Prosimo pa, naj bo napram predprodajalcem obzirno.

Tekma, za katero se dobe vstopnice tudi v trafiki Svetek (Gospodarska ulica), se vrši v soboto, 4. julija ob 18.15 na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu in sicer ob vsakem vremenu.

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo.

V nedeljo, dne 5. t. m. se bo nadaljevalo tekmovalje za državno nogometno prvenstvo in sicer je program naslednji: v Ljubljani Ilirija-Primorje, v Zagrebu Hašk-Hajduk, v Beogradu BSK-Slavija, v Skoplju Jug-Jugoslavija, v Sarajevu Sašk-Soko, v Novem Sadu Vojvodina-Slavija, v Osijeku Gradjanski-Mačva, v Subotici Sand-Obilič in v Pančevu PSK-Bačka.

Avtomobilska vztrajnostna tekma.

Automobilski klub Kraljevine Jugoslavije, sekcija Maribor nam poroča: Centrala Avtomobilskega kluba Kraljevine Jugoslavije priredi izključno za svoje člane od 29. julija do 2. avgusta t. l. veliko vztrajnostno tekmo po državi. Proga šteje 2355 km in je predpisana brzina vožnje od 28 do 43 km na uro z ozirom na klasifikacijo voza. Start je v Zagrebu dne 29. julija ob 2. uri zjutraj in vodi proga skozi Varaždin, Ptuj, Maribor, Celje, Ljubljano, Zagreb, Knin, Šibenik, Split, Sarajevo, Mostar, Dubrovnik, Kotor, Cetinje, Podgorico, Peč, Kraljevo, Kragujevac, Mladenovac, s ciljem v Beogradu dne 2. avgusta med 10. in 18. uro. Kontrolna mesta se nahajajo v Zagrebu, Virovitici, Mariboru, Ljubljani, Zagrebu, Splitu, Sarajevu, Dubrovniku, Podgorici, Peči in Beogradu in se vrši tekma v treh etapah, namreč Zagreb-Split, Split-Podgorica in Podgorica-Beograd. Tekma je zamišljena kot preizkuševalna za vozove in vozače, po dva v vsakem vozu, in se vrši točno po predpisih. Zmagovalci za posamezne kategorije dobe zlato, srebrno in bronasto kolajno ter dragocena častna darila, a vrh tega vsak tekmovalac, ki je prevzeli vsaj prvo etapo, spominsko plaketo. Vsi člani Avtomobilskega kluba — sekcije Maribor — ki se osebno zanimajo za tekmo, dobe vsa zadevna pojasnila, kakor tudi pravila za tekmo pri tajništvu sekcije. Tozadevne prijave sprejema tajništvo do vključno 10. julija t. l.; prijavnina znaša za vsak voz Din 500.

Nov svetovni rekord.

V metanju krogle je postavila gđc. Henblein v francosko-nemških lahkoatletskih tekmah v Parizu nov svetovni rekord z 12.88 m.

Podsavez kolesarjev v Mariboru

priredi v nedeljo, dne 5. julija popoldne skupni izlet v Slovensko Bistrico in vabi vsa društva mariborskega podsaveza. Odhod z Glavnega trga ob 13.30. Vodstvo podsaveza.

ISSK Maribor — nogometni odsek.

V petek, dne 3. julija 1931 sestanek vseh igralcev prvega moštva na igrišču v Ljudskem vrtu ob pol 20. uri. Sestanek je za vse igralce prvega moštva obvezen. — Načelnik.

Sokolstvo

Dramski odsek Sokolskega društva Maribor I

priredi v petek, dne 3. julija 1931 ob pol 21. v telovadnici podoficirske inž. šole kralja Petra I. **Finžgarjevo proslavo**. Spored: 1. Prof. R. Kenda: Finžgar in naš narod. 2. F. S. Finžgar: Razvalina življenja, ljudska drama v 3 dejanjih. Vsakdo dobrodošel!

Sokolsko društvo Selnica ob Dravi

e skupno s šolo priredilo v nedeljo, dne 28. junija proslavo Vidovega dne. Mnogo ljudi se je zbrala pred šolo, kjer je bil tudi postavljen oder. Po pozdravu šol. avtoritete Konečnikove je v izbranih besedah govorila o pomenu Vidovega dne s. učiteljica Filipčičeva. Za tem so malčki deklamirali in peli primerne pesmi. Učenci višjih razredov so igrali igro. Vsi učenci so nastopili vsi telovadeči oddelki. Vsi oddelki so svoje vaje lepo izvajali. Navzoči so z zanimanjem sledili vsemu s. medu. Na koncu je bil tudi tek s. z Selnico: najboljše čas pri teku je dosegel br. Buhleitner.

Naučite se pravilno pravilnih zračnih in solčnih kopeli

To se pravi: namažite se temeljito pred solčno kopeljo z

NIVEA-CREME NIVEA-ULJE

NIVEA CREME: Din 5.- do 22.-
NIVEA OLJE: Din 25.- do 35.-

Oboje vsebuje edino svoje vrste sestavino evcerit. Oboje prepreči solčne opekline, oboje porjavi Vašo kožo, tudi pri oblačnem vremenu. NIVEA-CREMA učinkuje pri vročini hladno. NIVEA-OLJE Vas ščiti pri neprijetnem vremenu pred mraženjem in s tem pred prehladom. Ne solčite se nikoli z mokrim telesom in se vedno prej namažite!

XXXVI

Jugosl. P. BEIERSDORF & Co. d. s. o. J., Maribor.

Največji sleparski zvezdnik

DÜSSELDORFSKI BARVAR, KATEREMU SO NASEDLI NEMŠKI POLITIKI, BANČNIKI IN ZNANSTVENIKI.

Mnenje, da je tudi za velike sleparije potrebna genialnost kakor za vse velike reči, prav gotovo ni brez realne podlage. In kakor je vsaka umetnija v svojem bistvu preprosta, tako je tudi sleparija, o kateri more govoriti ves svet. Vse to nam znova in sijajno dokazuje slučaj düsseldorfskega »izdelovalca zlata« in »izumitelja« Heinza Kurschildgena, ki je pred vsem svetom nesmrtno blamiral ne samo nemške politike in bančnike, ampak celo tudi znanstvenike.

Pred dobrimi desetimi leti je bil Heinz Kurschildgen ubožen barvarski pomočnik v vasi Hilden pri Düsseldorfu v Nemčiji in nihče na svetu se ni zmenil zanj. V sebi je vendar nosil velike želje in tako je postal »kemik«. V hlevu svojih staršev si je uredil »laboratorij«, v katerem je preizkušal razne recepte za izdelovanje čistilnih sredstev, katere je našel v ženskih revijah. Kakor je pa že na vasi in na deželi navada, se je kmalu razširila vest, da je Kurschildgenov Heinz iznašel način, po katerem more iz prsti izdelovati zlato. Tako je postal znan in slaven v svojem domačem kraju med preprostimi ljudmi in prav to ga je menda napotilo, da je pričel zares »izdelovati zlato«. Kmalu je potem našel razne premožnejše ljudi, katerim je zaupal svoje eksperimente in jih uveril, da more prst pretvarjati v zlato, zato da so mu dali na razpolago denar za nadaljne »eksperimente«. Prav v tem času se je Kurschildgenu zares posrečilo odkriti dve manj pomembni iznajdbi, kateri je patentiral pri nemškem patentnem uradu v Berlinu. S tem je postal slaven že v širših krogih in pšenica mu je šla v klasje.

Na svojem potovanju v Berlin se je seznanil z raznimi znanimi osebnostmi, katerim je prav tako zaupal svojo skrivnost o pretvarjanju prsti v zlato in jih naprosil za denarno pomoč. To je kmalu tudi dobil. Našli so se bančni ravnatelji, industrijalci, veletrgovci, politiki in celo univerzitetni profesorji, ki so njegovo »iz-

najditeljsko delo« podpirali z velikimi svojimi denarji, dajali mu na razpolago laboratorije, zagovarjali ga in ščitili. V njem so videli »odrešitelja« Nemčije, posebno še, ker je »iznašel« tudi aparat, s katerim je mogel zaustaviti vsak avto in še razne druge stvari, ki bi mogle služiti tudi v vojne svrhe.

Že na višku slave je Kurschildgen kazal svojim prijateljem in mecenom razna laskava povabila v Francijo, Anglijo in Ameriko, kjer bi bili pripravljeni dati mu bajne svote, ako bi jim odstopil svoje iznajdbe. To je seveda hudo razburilo nemške mogočnike, da so se za »iznajditelja« Kurschildgena pričeli zanimati tudi v berlinskem vojnem ministrstvu. Sedaj so mu bile stavljene na razpolago še večje svote denarja. Razen tega je imel povsod pristop in je sploh postal osebnost, o kateri se je govorilo. Eksperimenti so pa trajali le predolgo, in tako se je zgodilo, da so nekateri, ki so v to čudno podjetje vložili denar, pričeli dvomiti in sumiti. Tako je zadeva prišla pred državno tožilstvo, ki je naposled odredilo Kurschildgenovo aretacijo.

Prebrisani iznajditelj se pa tudi še potem ni dal ugnati. Trdil je še vedno, da so njegovi eksperimenti povsem resni, kar da bo tudi dokazal. Zaradi tega je sodna oblast dovolila, da so ga odpeljali v deželni poizkusni laboratorij. Še preden je Kurschildgen vstopil v določeno dvorano, jo je popihal. Vse zasledovanje je bilo zaman, a javil se je naposled sam. Telefonično je sporočil oblasti, da si je »vzel samo dva dni dopusta«. Besedo je zares držal. Neke noči se je z najetim avtomobilom pripeljal pred preiskovalni zapor, pozvonil in povedal svoje ime. Tako je prišel zopet sam v zapor in vsa javnost pričakuje, kako se bo stvar dalje razvila. Ta slučaj, ki je že drugi v Nemčiji v dobrem letu dni, znova dokazuje, kako je še vedno mogoče »potegniti« tudi resne ljudi v sredini najkulturnejše Evrope.

Proti protekciji žensk pri ameriških sodiščih.

Amerikanska žena uživa pri ameriških sodiščih velike predprave. V večini slučajev je žena tista, ki dobiva tožbe. Mnogo je žensk, ki so znale izkoristiti slabo stanje ameriške justice. Pri jurističnih kongresih se je že mnogokrat ta položaj prav ostro napadal. Precej jasno je bilo že omenjeno, da je privilegirano postopanje z ženo velika kulturna sramota. Ko so pred leti ameriška sodišča vsak proces radi alimentov odločala v korist žensk in zapirala po nedolžnem obsojene moške, ki niso mogli plačati alimentov, se je ustanovil »klub alimentov«. Nova struja se je jela hitro razširjati. Od početka je bila pač javnosti v posmeh ali voditelji tega »vojnege pohoda« k spoznavanju moških prvic proti ženskam se vključevali velikemu odporu niso uklonili. Veliki protestni shodi, vloge pri zakonodajnih instancah, pritožbe pri sodnikih, predvsem pa zavzemanje znamenitih odvetnikov za one člane, ki so bili obtoženi, je tako izpremenilo javno mnenje, da niso mogle tega preprečiti resolucije ženskih društev. Višji sodni stol je sedaj končal veliko napetost s tem, da se v vseh mestih unije izpustijo po nedolžnem obsojeni moški. Organizacija je dosegla svoj namen. Vsaka sodba radi alimentov bo sedaj objektivna in pregledana od »kluba alimentov«.

Konferenca za higijeno sela.

V ponedeljek je bila v Ženevi otvorjena konferenca evropskih držav za higijeno sela, ki bo trajala deset dni. Konferenca se udeležuje tudi jugoslovanska delegacija, v kateri je med drugimi ravnatelj higijenskega zavoda v Ljubljani dr. Ivo Pirc.

Naša trgovinska bilanca.

Generalna direkcija je objavila podatke o našem izvozu v maju, iz katerih je razvidno, da je pasivnost naše trgovinske bilance nazadovala, ker sta padla tako uvoz, kakor tudi izvoz. Od januarja pa do konca maja smo letos izvozili za 1965.5 milijona dinarjev reznega blaga, ali za skoro 900 milijonov dinarjev manj kot lansko leto. Uvozili pa smo v istem času za 2169.9 milijona blaga, ali za 776 milijonov dinarjev manj kot lansko leto.

Ramon Novaro pojde v samostan?

Paris-Films doznava po indiskreciji prijateljev Ramona Novara, da je ta ljubljenski filmskega občinstva nele na potu, da se odreče filmu, ampak sploh svetu in da pojde v samostan. Zelo upliva na njegovo duševno razpoloženje, ki je že od narave nagneno na versko plat, zadnje čase težka nevrastenija. Med samostanskimi zidovi upa Ramon Novaro najti mir.

M. Zevacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

146

Kmalu, kmalu se je razgnojila tudi njegova duša! Postal je bil mračen, besen sovražnik ljudi, neizprosno in krut proti nesrečnejšem, ki so mu padli v roke, posebno pa proti ciganom, rokovanjem in prebivalcem Dvora Čudežev, ki jih je obtoževal na tihem, da so ukradli ali pa morda celo umorili njegovega sina...

Takšni neusmiljeni spomini so vstajali v zbeganem duhu Ciganka, ko se je vračala proti dvorcu, ki ga je bila zapustila pred dvema urama — proti tolikrat prokleti hiši, kamor jo je vabila čarobna sila sleherni tan.

In tudi tega se je spominjala, s kako natančno opreznostjo je ugrabila profosovega sina!...

Koliko potrpežljivosti je bilo treba, da je izbrisala iz njegove mlade duše prvi vtis detinske sreče — vtis, ki je vedno tako močan in tako vztrajen!

In s kakšno počasno, brezkončno previdnostjo ga je učila pozneje, v njegovi mladeniški dobi, sovražiti grofa Monklaarja!

Kako čudovite iznajdljivosti, kakšnih zakladov spretnosti je bilo treba, da je spravila očeta in sina v stiki in da je napravila te stike takšne, da je bilo sleherni srečanje vzrok novega sovraštva v Lantnejevem srcu! In da je vzbudila nazadnje v srcu velikega profosa, neizbrisni sklep, uničiti, umoriti Lantneja, ki je bil njegov rodni sin!

In vse to je bilo zaman! Prav, pravcati nič, senca, dih je bil porušil strašno delo vseh teh dolgih in potrpežljivih let!

Kaj se je bilo vendar zgodilo? Kako je izvedel grof De Monklaar, da je Lantne njegov sin?

In kako, da je izvedel to ravno v trenutku, ko je bilo treba odvesti njegovega sina na vešala!

»Oh,« je sikala spotoma, »to je strašno naključje usode! Zaletela bi se in si strla glavo ob steni te preplete hiše! Moje delo je bilo zaman! In maščevanje mi ubaja baš ob uri, ko bi se moralo uresničiti! Oh, ne, ne! Makar, če ju moram zadaviti oba dva s svojo lastno roko...«

Pospešila je korake, vsa mračna in zlovešča, tako, da so se ozirali srečujoči jo ljudje in gledali začudeno za njo.

Ko je dospela v ulico Sv. Antona, je zadela ob gručo ljudi. Gledali so prizor, ki je moral biti po vsej priliki silno zanimiv.

Trlo se je paglavcev, ženskih in moških. Paglavci so se smejali; nekateri so skrivaj pobirali kamenje; ženske so se spogledavale sočutno, moški pa so se zdeli presenečeni, nekateri pa celo prestrašeni.

Ciganka je že hotela iti mimo, vsa zatopljena v svoje misli; morda niti ni dobro videla te gneče. Zdajci pa se je zgenila ljudska gruča, vrste so se odprle in pojavila se je moška postava...

Toliko, da se ta postava ni zaletela v Ciganko. Starka se je ustavila in zazijala; niti besedice ni mogla izpregovoriti od strmenja.

Moški je bil sam profos... bil je grof De Monklaar! Še vedno je držal v roki svojo ngaslo svetiljko in godrnjal:

»Saj vam pravim, da me kliče. Pustite me dalje! Nekaj služabnikov iz dvorca je sledilo svojemu gospodarju korak za korakom, poizkušaje ga odvesti domov.

Toda on jih je rinil od sebe, kakor da se mu silno mudi, ter stopal naglo dalje.

Ciganka je stala nekaj časa kakor kip ter gledala ta žalostni prizor z omamljenimi očmi.

Ko je šel mimo nje, ga je slišala mrmrati: »Če je prav noč, jaz vidim dobro kljub temu... Čakaj, sinko, takoj ti odklenem spone...«

Bliskoma se je zjasnilo v starkinem duhu: Grof De Monklaar ji je bil ušel za vedno!

Blaznost ga je bila rešila njene namerjane osvete! Mašinalno mu je začela slediti.

In zdelo se ji je v tej zbeganosti njenih misli, da zblazni tudi ona. Zalotila se je, kako mrmra nerazumljive grožnje. Nje želja po maščevanju je divjala in se izpreminjala v besen delirij.

Norec pa je bil med tem zapustil ulico sv. Antona in zavil po labirintu malih ulic, ki so se iztekale okrog ulice Sen-Deni.

Šla je za njim, tekla, kadar je stekel on, in se ustavljala, kadar se je on ustavil, izkušaje si ustvariti po njegovih besedah natančno sliko njegove blaznosti in prizadevaje si obenem, urediti in pomiriti svoje lastne misli. Kaj ji je bilo storiti zdaj?

Ali naj se odreče temu, kar je bilo njeno življenje? Ali naj gre, izgine in otruje s klavnim obžalovanjem poslednjega leta svojega življenja? Ali naj ohrani v svojem srcu do smrti to krvavečo rano neutешenega sovraštva?

Kaj šel To je bilo docela nemogoče: presegalo je njene moči.

Grofa Monklaarja je morala brezpogojno pripraviti v muko.

In ker ga ni mogla več trpiti na duhu, ga je hotela vsaj mučiti na telesu.

Sama pri sebi je obsodila velikega profosa na smrt. In pripravila se je, da izvrši to svojo obsodbo.

Ko je bil njen sklep storjen, se je ciganka trepetaje približala grofu De Monklaarju in se dotaknila rahlo njegove rame.

Toda eden izmed slug, ko so sledili norcu, jo je pehnil z vso silo nazaj.

»Proč starka!« je kriknil ta mož.

»Torej nočete, da ga rešim?« je rekla ciganka. Sluga je pogledal ciganko pozorneje in spoznal starko, ki je bila prejšnji večer pri njegovem gospodarju.

»Poznam sredstvo, ki bi mu pomagalo,« je nadaljevala.

»Pustimo, naj stori kar hoče!« je vzkliknil drugi služabnik. »Ta stara copernica pozna razna zdravilna zelišča...«

»Gotovo!« je zatrdila ona.

In ne meneč se za lakaje in za množico, se je približala iznova grofu Monklaarju ter mu zamrmrala na uho:

»Jaz vem, kje je vaš sin... Čaka vas... pojdite z mano...«

Norec se je ustavil. Izprva se ni mogel odločiti; nato pa se je nasmehnil in prijel starko za roko:

»Res? Ti veš, kje je?«

»Saj vam pravim, da vas čaka in da me je poslal...«

»Hitiva, hitiva k njemu...«

Držeč velikega profosa za roko, ga je vlekla za seboj.

»Glejte, glejte!« je kriknil eden izmed grofovih slug. »Že ga je ukrotila! Vidite, kako poslušno ji sledi!...«

Ko je ciganka dospela na dvor Čudežev, so hoteli profosovi slugi z njo.

Toda vstop v kraljestvo argotsko ni bil tako lahka reč.

Ciganki je bilo treba samo migniti z roko, pa so bili hlapi obkoljeni, tepeni in naposled izgnani iz nedostopnega okrožja.

Prihod velikega profosa na Dvor Čudežev v družbi stare ciganke je zbudil, naravno, največje zanimanje.

Na stotine rokovanjčev je obkolilo norca.

Niti eden ni zakričal.

Toda njih pogledi, polni sovraštva, so govorili namesto njih! Nekateri so že izdirali bodala izza pasu.

Posebno ženske vlačuge, ki so bile izgubile svoje ljubince v pokolju na trgu Mober, so pretila profosu z nenavadno ljutostjo.

»Ta mož je moj,« je dejala s surovim rezkim glасom in dodala je takoj:

»Kar pomirite sel To pot nam ne uide! Za to jamčim jaz!«

Te besede je spremljal takšen pogled in tak smehljaj, da so zdrknili bodala v nožnice...

Vsi so razumeli, da hoče ciganka urediti s profosom strašen račun.

Profos sam pa je ostal brezbrizen; zdelo se je, da niti ne slut, na kakšnem kraju se nahaja.

Ponavljal je samo z mrko trdovratnostjo: »Hitiva, hitiva...«

Ciganka ga je potegnila za roko in potegnila dalje. Ko sta dospela v njen brlog, je starka skrbno zaprla vrata.

»Kje je on?« je vprašal Monklaar.

»Tako pride... Počakajte malo...«

»Da, da... počakati hočem...«

Starka se je globoko zamislila.

Vsa njena volja in odločnost se je zbrala okrog ene same točke, umoriti velikega profosa.

Da je to dejanje, ki zadene samo polumrtvo telo — telo brez uma — nekaj strašno brezmiselnega, tega se ni niti zavedala.

Povedali smo že, da se je bil lotil starke nekakšen delirij — pravcata pijanost človeštva. Ali je veliki profos res popolnoma blazen, ali razume, kaj se pripravlja zoper njega — to vprašanje se ni pojavilo v njenem duhu niti za trenotek.

Ona je zdaj izbirala način njegove smrti.

Da povemo točneje: iskala je, kaj bi moglo pomoči to čudno čustvo, to besno osvetoželjnost in bila je prepričana, da jo uteši smrt grofa Monklaarja najhitreje.

In takrat ji je prišlo na um, da bi jo še najbolj pomirilo to, če bi videla, kako se ziblje grof De Monklaar na vrvi — kakor je bila videla svojega sina.

To, da ponovi zdaj tisti strašni prizor, se ji je zdelo najnaravnejša in najpravičnejša rešitev.

Ne meneč se več za velikega profosa, je začela brskati med svojimi starimi cunjami; in kmalu je našla kar je iskala: dobro, krepko in dovolj dolgo vrv.

Nato si je začela ogledovati zidovje.

Zapazila je velik žebelj s ključko, ki so ga zabili kdovekdaj v razpokano steno. Nasmehnila se je in zagodrnjala.

»Ali ne bi rekel človek, da tiči tukaj nalašč v ta namen?«

A med tem ni držala rok križem; napravila je zanjko in se prepričala s točno in natančno mirnodušnostjo, da zdrkne gladko in lahkotno.

Nato je zlezla na stolec in položila konopec v ključko. Vrv je bila pripravljena!

Cigankin načrt je bil jako enostaven.

Poriniti grofa Monklaarja pod zanjko, položiti mu jo okrog vratu in vleči nato za drugi konec, dokler ne zmanjka velikemu profosu tal pod nogami.

Ko so bile njene priprave dovršene, je pogledala velikega profosa.

Norca je bila spet popadla njegova ideja: začel je iztikati po vseh kotih, ne meneč se za to, kaj počneja ciganka: morda jo je bil popolnoma pozabil.

»Oh!« je zaškrpala ciganka in stopila k njemu, »če bi mogla zdramiti njegov razum... vsaj za par minut!«

Prijela je velikega profosa za roko in velela:

»Poslušajte me... Poglejte me, ali me poznate, grof De Monklaar?«

Za letoviščarje!

Sobo in kuhinjo, eventuelno dve sobi v krasni legi na Pohorju takoj oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 1908

Brezposelni mizar

se priporoča za vsakovrstna popravila in čiščenje pohištva po solidni ceni. Naslov v upravi Večernika. 1909

Moško kolo,

dobro ohranjeno, poceni na prodaj. Jadranska ulica 21, Maribor. 1906

Hiša,

5 sob, kuhinja, 2 svinjaka, 600 m² vrta, prodam po najnižji ceni. Vprašati v gostilni Jelen, Tezno pri Mariboru. 1904

Trgovskega učenca ali učenko

z dobro šolsko izobrazbo sprejme K. Wesiak. Cankarjeva ulica 2. 1748

Genjenim strankam

si dovoljujem naznaniti, da sem preselil svojo čevljarstvo delavnico iz Tatembachove ulice št. 16, v Aleksandrovo cesto št. 24. Iskreno se zahvaljujem za izkazano mi zaupanje in prošim, da mi isto izkažete tudi na mojem novem mestu. Potrudil se bom, da vsem poštežem točno z najboljšim delom in blagom ter po zmerni ceni. Priporočam se še novim odjemalcem. Z najučelnejšim spoštovanjem Frano Marčec, čevljarški mojster. 1913

Tapetniškega vajenca

z dobro šolsko izobrazbo sprejme K. Wesiak, Cankarjeva ulica 2. 1747

Sprejemem otroka

na dobro hrano. Pobrežje, Gozdna ulica 31. 1897

zastopniki se sprejmejo

Ali že veste,

da pere »Triumf« Pavel Nedog ovrstnike tako lepo, da izgledajo kot novi?

Zgubljena

je bila vsota Din 350 včeraj v Viktor Parmovi ulici. Poštenega najditelja se prosi, naj vsoto vrne proti nagradi v uradi »Večernika«. 1910

Lep vrt,

primeren za stavbišče v bližini Glavnega trga, poceni na prodaj. Korent, Smetanova ulica 48. 1886

Mirna stranka

brez otrok išče sobo in kuhinjo do 1. avgusta, če mogoče v magdalenskem predmestju. Naslov v upravi. 1005

Od 3. do 8. Julija se bo prodajalo nad

15.000 parov moških in ženskih nogavic

po posebno ugodnih okasijskih cenah na dvorišču pri
Kormannu, Gosposka ul. 3

Izdaja Kongorci »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROŽIČ v Mariboru. Iiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DEJELA v Mariboru